

Samgönguráðherra
Kristján Möller
Hafnarhúsinu v/Tryggvagötu
150 Reykjavík

Reykjavík 18. maí 2009

Efni: Heildarendurskoðun umferðarlaga

SVP var boðið að skipa fulltrúa í nefnd um heildarendurskoðun umferðarlaga haustið 2007. Undirrituð forstöðumaður flutningasviðs SVP var skipuð fulltrúi í nefndinni.

Frá upphafi hefur verið ljóst hvaða atriði það væru sem undirrituð nefndarmaður hefur gert athugasemdir við. Víðtækar ráðherraheimildir til að setja reglugerðir er varðar starfsumhverfi vöru- og farþegaflutninga sem í framkvæmd hefur verið fyrir þessar atvinnugreinar eins og að búa við lagasetningu samgönguráðuneytisins og undirstofnana þess. ESB reglugerðir og tilskipanir hafa verið innleiddar með mjög íþyngjandi hætti og án þess að tillit væri tekið til íslenskra aðstæðna. Áhersla var lögð á að meginreglur væru lögfestar með skýrum hætti.

Forgangsmál undirritaðrar í nefndinni hefur frá upphafi verið að ná fram lagfæringum á starfsumhverfi atvinnubílstjóra hvað varðar eftirlit og sektir, ekki síst vegna brota á aksturs- og hvíldartímareglum.

Snemma í nefndarstarfinu staðfesti formaður nefndarinnar að hann tæki undir það sjónarmið að lögfesta skyldi meginreglur. Nefndarstarfið hefur tekið rúmlega eitt ár. Megnið af þeim tíma hefur farið í að ræða tillögur að breytingum við einstök ákvæði laganna sem eðli málsins samkvæmt tekur tíma. Fulltrúi SVP í nefndinni hefur ekki lítið á það sem sérstakt hlutverk sitt að hafa mikið að segja um þá þætti er snúa að almennri umferð enda aðrir í nefndinni mun betur til þess fallnir. Langmest af tíma nefndarinnar til þessa hefur farið í umræður um þá þætti.

Í lok febrúar 2009 voru send fyrstu drög að breytingum á þeim ákvæðum laganna sem fulltrúi SVP hafði lagt áherslu á. Þessi drög ollu miklum vonbrigðum því lítið sem ekkert tillit var tekið til þeirra athugasemda sem fulltrúi SVP hafði lagt áherslu á í nefndinni allan tímann. Tillögur að meginreglum eru unnar með þeim hætti að tekin eru orðrétt ákvæði upp úr núgildandi reglugerðum og þau sett inn í frumvarpsdrögin eins og þau koma fyrir. Þær sömu reglugerðir sem í mörgum tilfellum hafa verið helsta tilefni gagnrýni hagsmunasamtaka atvinnulífsins um þetta umhverfi.

Þann 28. mars tilkynnti formaður nefndarinnar í tölvupósti um væntanleg verklok þessarar vinnu sem hann gerði þá ráð fyrir skömmu síðar. Fulltrúi SVP skýrði frá því í tölvupósti 31. mars fram að hún teldi heildarendurskoðun umferðarlaga langt frá því að vera lokið en að hún gerði jafnframt ekki athugasemdir við að þeirri vinnu sem eftir væri yrði lokið af hálfu samgönguráðuneytisins en ekki innan nefndarinnar. Það var gert í ljósi þess að fulltrúi SVP gerir sér fulla grein fyrir því að þau ákvæði sem

hún gerði athugasemdir við þarfnast þess beinlínis að ráðuneytið komi að umræðu um þau. Athugasemdirnar snúa þannig flestar að því hvernig túlka beri ESB reglugerðir sbr. ákvæði um akstur- og hvíldartíma og/eða því hvernig ráðuneytið vill haga tilteknum máflokki eins og kennslu til ADR réttinda og eftirliti svo dæmi séu tekin.

Framkvæmdastjórn SVP og SAF áttu fund ásamt fulltrúa SVP í nefndinni 3. apríl þar sem ráðuneytisstjóri samgönguráðuneytisins var upplýstur um þessa stöðu málsins. Það var gert til að leggja áherslu á að það eru miklir hagsmunir atvinnulífsins að vandað verði til heildarendurskoðunar umferðarlaga og með þessum fundi var tryggt að samgönguráðuneytið væri upplýst um afstöðu fulltrúa SVP í nefndinni til málsins. Fulltrúar samtaka atvinnulífsins voru bjartsýnir eftir þann fund enda skildu þau málflutning fulltrúa samgönguráðuneytisins með þeim hætti að það væri fullur vilji að hlusta á hagsmunaaðila atvinnulífsins um að vanda til þeirrar vinnu sem eftir væri.

Þann 17. apríl sl urðu kaflaskil en þá voru lögð fram drög að nýjum köflum í frumvarpinu sem fulltrúi SVP í nefndinni er í meginatriðum ósammála og eru beinlínis í andstöðu við áherslur hennar allan tímann.

Þessir kaflar XVIII. og XIX kafi verða til þess að undirrituð fulltrúi SVP í nefndinni er beinlínis ósammála meginatriðum í frumvarpinu og getur því ekki skrifað undir þau. Í þessum köflum er boðuð sú grundvallarbreyting á starfsumhverfi atvinnubílstjóra að brot þeirra á ákvæðum umferðarlaga verði stjórnvaldssektum í stað sekta eða refsinga. Í athugasemdum með frumvarpinu eru rökin sögð þau að með þessu móti megi vænta þess að þessi mál fái skjótari afgreiðslu. Það er ekki að efa að sú fullyrðing er rétt en það þýðir aukinn hraða og sjálfvirkni í útgáfu sekta í þágu stjórnvaldsins. Engin rök benda til þess að það muni leiða til meiri fagmennsku í eftirliti eða að eftirlitið muni beinast að þeim atriðum sérstaklega er varða umferðaröryggi eins og fulltrúi SVP hefur lagt á aðaláherslu allan tímann. Þvert á móti er auðvelt að færa fyrir því rök að þetta fyrirkomulag muni leiða til hins gagnstæða.

Í athugasemdum er því einnig haldið fram að brot á þessum ákvæðum laganna sem um ræðir séu í eðli sínu byggð á tiltölulega fastmótuðum og hlutlægum reglum. Ekkert er fjær sanni. Brot á reglum um hleðslu ökutækja verður alltaf háð huglægu mati að hluta. Meginreglan er skýr um að ökumaður ber ábyrgð á að festa farm tryggilega. Það skal hann gera og brot á því skulu varða sektum eða refsingu. Þegar að því kemur að meta hvort að farmur er tryggilega festur eða ekki er óhjákvæmilegt annað en komi til huglægt mat eftirlitsmanna. Það byggir á þeirri staðreynd að fjölbreytileiki farma er óendanlegur og því er ógjörningur að búa til reglur sem segja nákvæmlega til um hvernig eigi að festa hverja tegund farms. Raunar er huglægt mat að hluta til nauðsynleg forsenda þess að eftirlit með með frágangi á farmi sé faglegt og byggi á þekkingu.

Lestur XVIII. kafla ber það með sér að hann er saminn á forsendum athugasemda stjórnvaldsins, lögreglunnar og vegagerðareftirlitsins og má beinlínis lesa það út úr ákveðnum ákvæðum hvar stjórnvaldið vill betri lagaheimildir til að sekta þessa atvinnugrein, ákvæði 4. mgr. 91. gr. á dæmi um það.

SVP hafa gert ráðherra grein fyrir stöðu mála hvað varðar aksturs- og hvíldartímareglur sérstaklega en það skal áréttað að fulltrúi SVP í nefndinni er í

meginatriðum ósammála því að smásmuguleg innleiðing aksturs- og hvíldartímareglna ESB, mikil áhersla á eftirlit með þeim þætti og háar sektir vegna brota á þeim reglum auki umferðaröryggi á íslenskum vegum. Sú hugmynd í drögum frá 17. apríl sem sjá má í 1. mgr. 103. gr. ákvæði að þriðja brot ökumanna undir aksturs- og hvíldartímareglum leiði til sviptingar ökuleyfis er fráleit og ótrúlegt að sjá slíka hugmynd koma fram í nefnd sem hefur það hlutverk að aðlaga umferðarlög að íslenskum aðstæðum.

Undirrituð upplýsir samgönguráðuneytið hér með að hún skrifar ekki upp á það frumvarp sem nefnd um heildarendurskoðun umferðarlaga skilar af sér.

Virðingarfyllt,

Signý Sigurðardóttir
Forstöðumaður flutningsviðs

Afrit: Ragnhildur Hjaltadóttir ráðuneytisstjóri samgönguráðuneytisins
Karl Alvarsson skrifstofustjóri samgönguráðuneytisins
Andrés Magnússon framkvæmdastjóri Samtaka verslunar og þjónustu
Erna Hauksdóttir framkvæmdastjóri Samtaka ferðaþjónustunnar